

บทที่ 5

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล ซึ่งเนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล
4. เพื่อศึกษาตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล

2. สมมติฐาน

1. ปัจจัยด้านต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล
2. ปัจจัยด้านต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน สามารถเป็นตัวพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2546 จังหวัดสตูล จำนวน 324 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรยามาเน่ (Yamane) และกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ตามสถานภาพ คือ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้แทนประชาชน ผู้แทนองค์กร และผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน และได้นำไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.90

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.81

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อส่งถึงผู้บริหารโรงเรียน จังหวัดสตูลเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัว ไปยังผู้บริหาร โรงเรียน จังหวัดสตูล ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามจัดเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองภายหลังจากที่ส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วันได้รับแบบสอบถามคืน 324 ฉบับ สมบูรณ์ทุกประการ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการค่าทางสถิติ โดยประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package to Social Sciences for Windows)

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่ง และประสบการณ์ โดยหาค่า ความถี่ และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ ด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อมชุมชน และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้าน และโดยรวม พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการ ด้านโรงเรียน และด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ และสร้างสมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา

6. ผลการวิจัย

มีสาระสำคัญสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่ง และประสบการณ์ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 40.4 และมีรายได้ส่วนใหญ่มากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 43.2 คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้แทนองค์กร ร้อยละ 33.3 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปี ร้อยละ 49.1
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยทั้ง 3 ด้านมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล พบว่า โดยภาพรวมคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านโรงเรียน และด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า

ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการทำงานการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล พบว่า

ตัวพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β) ดีที่สุด คือ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน และปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 มีค่าคงที่ (a) เท่ากับ -0.134

สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$PARTI = -0.134 + 0.432 (SCH) + 0.348 (ENVI) + 0.225 (COMMIT)$$

สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล ในรูปแบบมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\text{PARTI} = 0.368 (\text{SCH}) + 0.279 (\text{ENVI}) + 0.177 (\text{COMMIT})$$

ปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน และปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาค่าประสิทธิภาพของการพยากรณ์ได้ร้อยละ 53.0 ($R^2 = 0.530$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน ที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล

1.1 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าระดับความสำคัญของปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีความจริงใจและเต็มใจ ใฝ่หาใจกันตลอดจนยอมรับกันในความคิดเห็นและความสามารถระหว่างกัน การปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความสบายใจ และมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน การร่วมกันกำหนดเป้าหมายและนโยบายให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน มีความเชื่อถือ ใฝ่หาใจกัน และเคารพนับถือกันทั้งในด้านการปฏิบัติหน้าที่และด้านส่วนตัว ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ จีเพชร (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา1พบว่า กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญอยู่ในระดับมาก สิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545 : 364) กล่าวว่า การทำงานร่วมกันของสมาชิกต้องใฝ่หาใจกัน มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน มีความจริงใจต่อบุคคลอื่นๆ และเชื่อมั่นต่อความสามารถในการดำเนินการตามเป้าหมาย แต่การพัฒนาความใฝ่หาใจต้องใช้เวลาและอาศัยหลักที่สำคัญ ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลร่วมกัน การแสดงความซื่อสัตย์ และการยึดหลักคุณธรรม และสอดคล้องกับ มาติ ธรรมสังกุล (2535 : 50) กล่าวว่า เรื่องความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อองค์กรหรือความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากองค์กรเป็นเสมือนรางวัลจากองค์กรที่ให้ผู้ปฏิบัติงานจาก

การที่เขาทุ่มเทแรงกายให้กับองค์กร ทำให้เขารู้สึกว่าเขาสามารถทำประโยชน์ให้แก่องค์กรได้ และรู้สึกว่าการปฏิบัติงานได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่า การได้รับการยอมรับอาจแสดงได้หลายลักษณะเช่น การได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นกว่าปกติ การได้รับรางวัล การเลื่อนตำแหน่ง การได้รับเชื่อบริการทางสังคมซึ่งทำให้สถานภาพในองค์กรสูงขึ้น การที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกว่าเขาได้รับการยอมรับจากองค์กรหรือการที่หน่วยงานเห็นความสำคัญของตนเองเขาจะมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรที่เขาทำงานอยู่ เนื่องจากองค์กรสามารถตอบสนองความต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่องสรรเสริญตนเองได้

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติงานร่วมกันจะต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน จริงใจต่อกัน ยอมรับในความคิดเห็นความสามารถระหว่างกัน ให้การยอมรับนับถือกันยกย่องให้เกียรติกันในการปฏิบัติงาน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานร่วมกันจึงทำให้ร่วมมือกันในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายให้กันไปในแนวทางเดียวกันเพราะจะช่วยทำให้ทำงานได้สะดวกรวดเร็ว บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Two-Factors Theory) ศึกษาว่าคนเราต้องการอะไรจากการทำงาน คำตอบที่ค้นพบคือ คนเราต้องการความสุขจากการทำงาน นั่นคือสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในงานหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงาน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้คนมีความกระตือรือร้นในการทำงานกับปัจจัยที่ปกป้องรักษาป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในงาน องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดความสุขจากการทำงานมี 2 ประเภท คือ ปัจจัยค่าจ้างเป็นตัวป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในงานและปัจจัยจูงใจเป็นตัวที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับระวีง เนตรโพธิ์แก้ว (2542 : 108) กล่าวว่า การมีเป้าหมายชัดเจนจะช่วยทำให้ทำงานได้สะดวก เพราะทุกคนรู้จุดมุ่งหมายปลายทางที่แน่นอนและหากเกิดข้อสงสัยก็สามารถปรึกษาหารือกันได้และการมีเป้าหมายชัดเจนจะเป็นการทำลายความสามารถของคน และสอดคล้องกับเอกชัย กิสุขพันธ์ (2538 : 129-130) กล่าวว่า สิ่งที่ทำให้คนอยากทำงาน ได้แก่ สวัสดิการที่ดี สภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อนร่วมงานที่ดี งานไม่น่าเบื่อ มีความก้าวหน้า มีหน้ามีตาในสังคม ผลตอบแทนเป็นที่น่าพอใจ อุปสรรคในการทำงานครบ

1.2 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านโรงเรียน โดยรวมมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความสำคัญสูงสุด คือ การมีคุณธรรม จริยธรรม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมีเป้าหมาย นโยบายและแผนงานที่ดีมีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้สำเร็จ การจัดทำงบประมาณทรัพย์สิน และรายได้ที่โรงเรียนได้รับ สามารถตรวจสอบได้ และการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ สมศักดิ์ จีเพชร (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาภูมิปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก ปัจจัยรายชื่อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ ความมีคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารและความซื่อสัตย์สุจริตของผู้บริหารสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : 98-99) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความซื่อสัตย์ และความสามัคคีของครูในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่ง ที่สร้างศรัทธาให้กับชุมชน เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการปฏิบัติงาน และด้านการเงินนั้นเป็นเรื่องสำคัญถ้าหากโรงเรียนกระทำด้วยความโปร่งใสสามารถชี้แจงที่มาที่ไปของเรื่องการเงินได้ ก็จะทำให้ผู้ปกครองเกิดความศรัทธาเพราะในการบริจาคทรัพย์สินให้โรงเรียนหรืองบประมาณจากทางราชการทุกคนต้องการให้โรงเรียนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทัศน์ อนุพันธ์ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของคณะกรรมการโรงเรียนและครูอาจารย์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่า คณะกรรมการโรงเรียน และครูอาจารย์มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามลำดับคือ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์และมีความเป็นผู้นำ และความสามัคคี คุณธรรมจริยธรรม และการมีมนุษยสัมพันธ์ของครู อาจารย์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัตน์ หมื่นจินะ (2544 : 54) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมาก โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนมีผลให้ชุมชนเข้ามาร่วมเสนอแนะแนวทางการบริหารงานด้านต่างๆ ผู้บริหารโรงเรียนกับคณะกรรมการมีความเข้าใจอันดีต่อกันทำให้มีการประสานงานกับองค์กรอื่นๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนให้เกียรติและให้กำลังใจแก่ผู้เข้ามาร่วมสนับสนุนด้านต่างๆแก่โรงเรียน ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทำให้เป็นที่ศรัทธาของประชาชน ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียนและได้รับการสนับสนุนทรัพยากรมากขึ้น

ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อตัวผู้บริหารโรงเรียนมาก ผู้บริหารโรงเรียนคือบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้โรงเรียนกับชุมชนเข้ากันได้ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ มีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรมนอกจากนั้นความสัมพันธ์ของครูเป็นการสร้างศรัทธา นำมาซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียน โรงเรียนมีการแต่งตั้งบุคคลในชุมชนเป็นที่ปรึกษา และมีกรรมการต่างๆเป็นการสร้างระบบเครือข่ายกว้างขวาง เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์และรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนสามารถเชิญชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำกับ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนตลอดจนมีการประสานงานที่ดีและให้ความร่วมมือแก่ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ โรงเรียนเอื้อเพื่อให้ความสะดวกด้านอาคารสถานที่ และด้านอื่นๆเป็นปัจจัยให้ชุมชนเข้ามาสนับสนุนโรงเรียนการบริหารการเงินอย่างโปร่งใส ทำให้ชุมชนมีความเชื่อมั่น และเข้ามาสนับสนุนโรงเรียน สอดคล้องกับ วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2547) กล่าวว่า กลยุทธ์สำคัญในการสร้างภาพลักษณ์แก่โรงเรียน คือ การสร้างความรู้สึกให้ประชาชนยอมรับและเห็นด้วยอันจะเป็นผลให้โรงเรียนเป็นที่น่าเชื่อถือ และต้องนำโรงเรียนให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่นมากขึ้น บุคลากรของโรงเรียนต้องเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ดังนั้น พลังของชุมชนจึงเป็นแรงผลักดันให้การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน โดยรวมมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความสำคัญสูงสุด คือ ผู้ปกครองนักเรียนในชุมชนนิยมส่งบุตรหลานให้เข้ามาเรียนในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความเชื่อถือให้เกียรติ ไว้วางใจ และยกย่องนับถือจากบุคคลในชุมชน บุคคลในชุมชนมีความพึงพอใจ เชื่อมั่น และศรัทธาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับสมศักดิ์ จีเพชร (2544 : บทคัดย่อ)) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของชุมชนมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และฉลุวิทย์ ศิวังศ์ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนุกาหาร พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเชื่อถือศรัทธาในคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 57) กล่าวว่า หากสถานศึกษาจัดการศึกษาแล้วบรรลุ

เป้าหมาย ดังกล่าว ก็เป็นการสนองตอบผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน ทำให้พวกเขาพอใจและสิ่ง
 ที่สะท้อนกลับมายังสถานศึกษาก็คือ ความเชื่อถือ เลื่อมใส หรือเรียกว่า ศรัทธาต่อสถานศึกษา
 สิ่ง que แสดงให้เห็นว่าชุมชนศรัทธาต่อสถานศึกษา เช่น ผู้ปกครองมีความไว้วางใจที่จะส่งให้บุตร
 หลานเข้ามาเรียน ให้การสนับสนุนและร่วมมือในกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา เกษม วัฒนชัย
 (2546 : 35) กล่าวว่า ผู้บริหาร คือ รอบต่อเคียว ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่จะเชื่อมกับการ
 บริหารสถานศึกษา บริหารหลักสูตร การพัฒนานักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน ฉะนั้นเมื่อ
 ชุมชนเชื่อถือและยอมรับในตัวผู้บริหารสถานศึกษาก็จะเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงาน
 ของคณะกรรมการสถานศึกษาด้วย โอกาสที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนสถานศึกษาย่อมเกิด
 ขึ้น อุทัย คุลยเกษม และอรศรี งามวิทยาพงศ์ (2540 : 87-88) กล่าวว่า นโยบายการศึกษาของรัฐ
 เป็นตัวกำหนดแนวทาง เงื่อนไข ระบบการจัดการศึกษาให้โรงเรียนนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัด
 การศึกษา หากไม่มีการปรับปรุงนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐในด้านที่สำคัญแล้วการเกิดความ
 ร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนจะเกิดขึ้นได้ยาก หรือจะได้โดยจำกัด

ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อสภาพ
 แวดล้อมของชุมชนว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็น
 อย่างมากเพราะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจาก
 ชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา สอดคล้องกับวิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2547)
 ที่กล่าวว่า หากโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองก็จะนิยมส่งบุตรหลานมาศึกษาและหากนัก
 เรียนที่จบการศึกษาแล้วประสบความสำเร็จในการทำงานหรือการศึกษาต่อก็จะเกิดความภาคภูมิใจ
 ผู้ปกครองประทับใจเป็นผลให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา ดังนั้น หากชุมชนมีความพอใจเชื่อถือ
 ยอมรับและศรัทธาต่อผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแล้วย่อมจะก่อให้เกิด
 ความร่วมมือ ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงาน of คณะกรรมการสถานศึกษาได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในที่สุด

2. เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล

ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน
 ระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงสิทธิ์ ยืนชีวิต (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล
 ต่อการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัดขอนแก่น พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนนั้นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาตาม

บทบาทหน้าที่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทูลธรรม วรรณคำ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างยั่งยืน เขตการศึกษา 12 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับมากทุกข้อทุกด้าน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ นิคม ผัดเสน (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาต่อการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนคูครศึกษา สังกัด สำนักงานประถมศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง งานวิจัยของ นเรศ หิ้นนุกูล (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง และงานวิจัยของ ศราวุธ ยาวีริง (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุภมาศ ภาวะเกตุ (2545 : 44-48) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่า คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนได้สังเกตเห็นศักยภาพของชุมชนและ ตระหนักในความจำเป็นที่จะต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียนมากขึ้น โดยผู้บริหารส่วนใหญ่ได้มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการบริหารจัดการให้เป็น ไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มากขึ้นโดยพยายาม บริหารตามแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวดี กระโหมวงศ์ (2545 : 151) ศึกษาโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน กรณีศึกษาจังหวัดตรังและจังหวัดสตูล พบว่า ในการบริหารจัดการนั้นผู้บริหารได้นำ ยุทธศาสตร์การใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้โดยคำนึงถึงบทบาททางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่ง ผลการบริหารจัดการของผู้บริหารทำให้ ครู อาจารย์ นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง และชุมชนมี กำลังใจในการพัฒนาการเรียนรู้ ดังนั้นการบริหารโรงเรียนจึงก้าวไปสู่การบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการกระจายอำนาจในการบริหารหรือการมีส่วนร่วมในการบริหาร การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541ข : 88) กล่าวว่า การบริหารจัดการของโรงเรียนในยุคปฏิรูปทางการศึกษา จะมีการกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนและ ท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

คุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการที่โปร่งใสและบรรลุลดอุปสรรคได้อย่างมีคุณภาพ และในปัจจุบันคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มากขึ้น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น มีการทำงานอย่างเป็นระบบ มีความกระตือรือร้น เสียสละเวลาให้กับทางโรงเรียนมากขึ้น ประกอบกับการที่คณะกรรมการมีวิสัยทัศน์ ทางการศึกษากว้างไกลถึงเห็นกลยุทธ์ในการที่จะเริ่มพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ได้กว้างขวางขึ้นพร้อมทั้งกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน นอกจากนี้คณะกรรมการยังรู้ว่า ความร่วมมือร่วมใจเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การ ปฏิบัติงานตามแผนและภารกิจบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ดังที่ ภานุวัฒน์ ภักดีวงศ์ (2542 : 38) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในทางการศึกษาทั้งในแง่ความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมให้ข้อเสนอแนะในรูปของการผสมผสาน จะทำให้การจัดการศึกษาได้ รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้าน โรงเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล ซึ่งผลปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอธิบายเป็นราย ปัจจัย ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทาง บวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะ การเข้ามามีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคณะกรรมการเป็นสำคัญ ได้แก่ ด้านการได้รับ การยอมรับนับถือ ด้านความไว้วางใจกัน ด้านความชัดเจนของเป้าหมายและนโยบาย ด้านความ พึงพอใจในการทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพราะในปัจจุบันคณะกรรมการสถานศึกษา เข้าใจหลักการบริหาร เป้าหมายและนโยบายของคณะกรรมการตามบทบาทหน้าที่ในการเข้ามามี ส่วนร่วมมากขึ้นกว่าเดิม ในการปฏิบัติงานร่วมกันก็ได้รับความไว้วางใจกัน ยอมรับนับถือกัน ให้เกียรติกันให้ความสำคัญต่อกัน และปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจเนื่องจากคณะกรรมการ

สถานศึกษาผู้ที่เข้ามาเป็นกรรมการก็เป็นตัวแทนจากฝ่ายต่างๆของชุมชนที่อาสาเข้ามาทำงานด้วยความเต็มใจและเสียสละโดยไม่แสวงหาผลกำไร มีหน้าที่กำกับและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาส่งผลให้ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศราวุธ ยาวีริง (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยจูงใจในด้านการได้รับการยอมรับและปัจจัยค้ำจุนในด้านนโยบายและการบริหาร และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์กับบุคลากรในสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 สอดคล้องกับคำกล่าวของสนธิ เทพเรณู (2542) ที่ว่า การทำงานของคณะกรรมการต้องมีการกำหนดหน้าที่ กำหนดการปฏิบัติที่ชัดเจนและเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538 : 129-130) กล่าวว่า สิ่งที่ทำให้คนอยากทำงาน ได้แก่ สวัสดิการที่ดี สภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อนร่วมงานที่ดี งานไม่น่าเบื่อ มีความก้าวหน้า มีหน้าที่มีความในสังคม ผลตอบแทนเป็นที่น่าพอใจ อุปสรรคในการทำงานครบ เป็นต้น และเสนาะ คิยาวั (2544 : 265) กล่าวว่า ความไว้วางใจระหว่างสมาชิกของกลุ่ม เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้งานขององค์กรมีประสิทธิภาพ ที่ประกอบด้วย ความเชื่อในการถือคุณธรรม ลักษณะส่วนตัวหรือความสามารถของบุคคลที่จำเป็นต่อความสำเร็จของงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานที่ใช้หลักการมีส่วนร่วมต้องอาศัยความไว้วางใจอย่างมาก

3.2 ปัจจัยด้านโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะ การเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านโรงเรียนเป็นสำคัญ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ การมีคุณธรรม จริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้นำที่มีความเฉลียวฉลาด และบุคลิกภาพที่ดี ของผู้บริหารในโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน เช่น ความชัดเจนของเป้าหมาย นโยบายและแผนงานของโรงเรียน ความโปร่งใสในการบริหารจัดการในสถานศึกษา และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น จะเห็นว่าปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาซึ่งการเอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนสามารถเชิญชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำกับ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน

และด้านอื่นๆ การบริหารการเงินอย่างโปร่งใส ทำให้ชุมชนเชื่อมั่น ตลอดจนชุมชนให้ความสำคัญต่อตัวผู้บริหารและเข้ามาสนับสนุนการบริหารของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540 : 274-275) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในด้านเกี่ยวกับบุคลากรและการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ ผู้บริหารและครูประพฤติดีมีความสมัครสมานสามัคคี สนใจนักเรียนและสอนดี โรงเรียนสร้างระบบที่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ให้ความสำคัญแก่ชุมชน สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชน และโรงเรียนมีความเชื่อถือด้านการเงิน มีการพัฒนาที่ดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : 98-99) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความซื่อสัตย์ และความมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรู้ความสามารถ ความสามัคคีของครูในโรงเรียน ความเอาใจใส่ต่อเด็ก เป็นส่วนสำคัญที่สร้างความศรัทธาให้กับชุมชน เป็นปัจจัยที่สร้างเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียน และการปฏิบัติงานด้านการเงินนั้นเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าหากโรงเรียนกระทำด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ก็จะทำให้ผู้ปกครองเกิดความศรัทธาเพราะในการบริหารทรัพย์สินให้โรงเรียน หรืองบประมาณจากทางราชการทุกคนต้องการให้โรงเรียนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ไพฑู ลิทธิสุนทร และคณะ (2543 : 83) ได้กล่าวถึง สภาพที่มีผลทางบวกของปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน

3.4 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะ การเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนสำคัญที่สุด คือ ความพึงพอใจและศรัทธาของชุมชนต่อการจัดการศึกษาโดยส่งบุตรหลานให้เข้ามาเรียนในโรงเรียน การที่ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความเชื่อถือ และยอมรับนับถือของชุมชนต่อผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล ความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อโรงเรียนทำให้ชุมชนสนับสนุนโรงเรียนมากขึ้น และคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนที่ใกล้ชิดกับ โรงเรียน

เช่น เก็นคิชย์เก่า เป็นผู้ปกครอง เป็นผู้นำท้องถิ่น ย่อมมีความรัก ความผูกพัน เชื่อถือศรัทธากับ โรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบันหลักที่อยู่คู่กับชุมชน จึงต้องการให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า มีชื่อเสียง ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับ โรงเรียน คือ การที่ชุมชนศรัทธา รู้สึกเป็นเจ้าของ ความเป็นห่วงสวัสดิภาพของบุตรหลานและ ความเกี่ยวข้องผูกพันกับโรงเรียน สถานภาพของคนในชุมชน ความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียน สอดคล้องกับวิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2547) ที่กล่าวว่า หากโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองก็จะ นิยมส่งบุตรหลานมาศึกษา และหากนักเรียนที่จบการศึกษาแล้วประสบความสำเร็จในการทำงาน หรือการศึกษาต่อก็จะเกิดความภาคภูมิใจ ผู้ปกครองประทับใจเป็นผลให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา ทั้งนี้ความมีชื่อเสียงของโรงเรียนด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน เช่น ด้านวิชาการ คนตรี กีฬา จริยธรรม เป็นต้น ก็มีผลในการสร้างความเชื่อถือ ไพท สิทธิสุนทร และคณะ (2543 : 83) ได้ กล่าวถึง สภาพที่มีผลทางบวกของปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ปัจจัย เกี่ยวกับโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน นอกจากนี้จากการศึกษา ของ สมศักดิ์ จีเพชร (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมีระดับความสำคัญ อยู่ในระดับมาก ปัจจัยรายชื่อที่มีระดับความสำคัญสูงสุด คือ นโยบายของรัฐบาลและส่งเสริม สนับสนุนจากผู้นำประเทศ

5. เพื่อศึกษาตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้ง 3 ด้าน สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล ปัจจัยที่มีอำนาจ การพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน และปัจจัยด้าน คณะกรรมการสถานศึกษาส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าคงที่ (a) เท่ากับ -0.134 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 53.0 ซึ่งปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยด้าน โรงเรียน เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของวิรัตน์ หมั่นจินะ (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมใน

การบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาในระดับมาก คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ส่วนผลการวิจัยของซุชาติ พ่วงสมจิตต์ (2540 : 274-275) พบว่า กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ได้แก่ ด้านบุคลากรของโรงเรียน ด้านวิธีการปฏิบัติงานของโรงเรียน และด้านผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของเมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนเป็นกลุ่มปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านคุณลักษณะของครู ด้านการปฏิบัติงานของโรงเรียน ด้านการปฏิบัติงานของครู และด้านผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน และสมศักดิ์ จีเพชร (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ ด้านความมีคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริตของผู้บริหาร และนอกจากนี้ผลการวิจัยของสุภมาศ การระเกตุ (2546 : 46) พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการในการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านคณะกรรมการ และด้านโรงเรียน

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่กรรมการสถานศึกษามาร่วมทำงานกับโรงเรียนเป็นการทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มาตรฐานส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนา การเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นอยู่กับด้านโรงเรียนเป็นสำคัญ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน และปัจจัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของโรงเรียน เช่น การมีภาวะผู้นำ บุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารและครู โรงเรียนมีเป้าหมายและนโยบายที่ชัดเจน การบริหารโปร่งใส และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ปัจจัยเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ย่อมอยู่ที่โรงเรียนเป็นผู้ริเริ่ม หากโรงเรียนได้ดำเนินการให้มีปัจจัยเหล่านี้เกิดขึ้น และโรงเรียนมีความจริงใจที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนอย่างแท้จริง ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษากับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการที่จะให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นจึงขึ้นอยู่กับโรงเรียนเป็นสำคัญ

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล ซึ่งสอดคล้องกับไพโรจน์ พรหมสาส์น (2530 : 328-330) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยทั่วไปแบ่งได้ 3 ปัจจัยใหญ่ๆ คือ ปัจจัยจากชุมชนเอง ได้แก่ สักยภาพของชุมชนทางด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ปัจจัยจากข้าราชการและระบบราชการ ได้แก่ ด้านระบบบริหาร

ราชการ และด้านตัวราชการเอง และปัจจัยจากสภาพแวดล้อมอื่นๆ ได้แก่ สภาพความเจริญ นอก จากนี้ผลการวิจัยของชุนชาติ พ่วงสมจิตต์ (2540 : 274-275) พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนเป็นกลุ่มปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่ว มกับโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของกบไพศ สิริสุนทร และคณะ (2543 : 83) พบว่า สภาพที่มีผลทางบวกของปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ปัจจัยเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อม ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ จีเพชร (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษา คือ ปัจจัยเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน และ ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัตน์ หมั่นจินะ (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนใน คณะกรรมการสถานศึกษาในระดับปานกลาง คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับสภาพแวดล้อม

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ เป็นคนในชุมชนที่ใกล้ชิดกับโรงเรียน เช่น เป็นศิษย์เก่า เป็นผู้ปกครอง เป็นผู้นำท้องถิ่น ฯลฯ ย่อมมีความรัก ความผูกพัน ความเชื่อถือและศรัทธาต่อโรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบันหลักที่สำคัญที่อยู่ คู่กับชุมชน จึงปรารถนาที่จะเห็นโรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า มีชื่อเสียง ทำให้เกิดความรู้สึกเป็น เจ้าของโรงเรียนร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุนชาติ พ่วงสมจิตต์ (2540 : 280) พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน คือ ความศรัทธาที่ชุมชนมีต่อการศึกษา ความรู้สึก เป็นเจ้าของโรงเรียนและชุมชน ความเป็นห่วงสวัสดิภาพของบุตรหลาน ความเกี่ยวข้องผูกพันกับ โรงเรียน สถานภาพของคนในชุมชน ความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียน ลักษณะนิสัยพื้นฐานของคน ในชุมชน ลักษณะเครือข่ายความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเป็นสิ่งที่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่ว มกับโรงเรียน ผู้นำชุมชน ความพร้อมของคนในชุมชน การเห็นความสำคัญในตนเอง และการเห็น ความเจริญของส่วนรวม สอดคล้องกับผลการวิจัยของเมตต์ เมตต์การุณจิต (2540 : 94) พบว่า เวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การมีถิ่นกำเนิดหรือที่พักอาศัยในท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ การเป็นศิษย์เก่า การมี บุตรหลานเรียนอยู่ในโรงเรียน ความคาดหวังต่อโรงเรียน การมีความสัมพันธ์กับโรงเรียน และ ความห่วงใยต่อสวัสดิภาพเด็ก เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียน นอกจากนี้ ชุมชนมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนนั้น กล่าวคือ หาก โรงเรียนจัดการศึกษาดี นักเรียนมีความรู้ ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นผลให้สามารถเข้า ศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จในอาชีพ ชุมชนก็จะรักและศรัทธาต่อโรงเรียน ดังที่ วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2547) กล่าวว่า การสร้างความรู้สึกให้ประชาชนยอมรับและเห็นด้วยจะ

เป็นผลให้โรงเรียนเป็นที่เชื่อถือ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในการสร้างภาพลักษณ์ให้กับโรงเรียน ดังนั้นเมื่อผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนเชื่อถือ ก็จะทำให้ความร่วมมือกับชุมชนเป็นผลให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาสามารถดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ แต่หากชุมชนไม่พอใจโรงเรียนความร่วมมือดังกล่าวก็จะน้อยและไม่เป็นผลคือการพัฒนาโรงเรียน

ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสตูล เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคณะกรรมการเป็นสำคัญ ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความไว้วางใจกัน ด้านความชัดเจนของเป้าหมายและนโยบาย ด้านความพึงพอใจในการทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพราะในปัจจุบันคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าใจหลักการบริหาร เป้าหมายและนโยบายของคณะกรรมการตามบทบาทหน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นกว่าเดิม ในการปฏิบัติงานร่วมกันก็ได้รับความไว้วางใจกัน ขอมรับนับถือกัน ให้เกียรติกันให้ความสำคัญต่อกัน และปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรารุช ขาวเวียง (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยจุดจูงใจที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ลักษณะของงาน ความสำเร็จ ด้านการได้รับการยอมรับ และความรับผิดชอบ ส่วนปัจจัยค่าจูงใจที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านนโยบายและการบริหาร ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และความสัมพันธ์กับบุคลากรในสถานศึกษา ส่วนผลการวิจัยของ ทรงสิทธิ์ ยืนชีวิต

(2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษามี 5 ปัจจัย ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของกรรมการโรงเรียนและความสัมพันธ์ที่มีต่อโรงเรียน ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ด้านพฤติกรรมของครู ด้านการปฏิบัติต่อกรรมการโรงเรียน และด้านผลงานของโรงเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยของ

สมศักดิ์ จีเพชร (2544:บทคัดย่อ) พบว่า กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา งานวิจัยของ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541:บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม มี 2 กลุ่มปัจจัย คือ 1. ปัจจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา 2. ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน และผลการวิจัยของ

ศุภมาส ภาระเกตุ (2546 : 46) พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการในการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านคณะกรรมการ และด้านโรงเรียน

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพการทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษานั้นเป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวมในเมื่อไม่มีค่าตอบแทน สิ่งที่ทำให้คณะกรรมการรู้สึกภาคภูมิใจและเป็นสิ่งจูงใจในการทำงาน คือ การยอมรับนับถือจากบุคคลรอบข้าง ไว้วางใจกัน ให้ความ

สำคัญต่อกัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันทั้งในด้านส่วนตัวและด้านการทำงานร่วมกันด้วยดี ทั้งนี้ การเข้าร่วมกันในฐานะผู้แทนชุมชน จำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ ข้อตกลงร่วมกัน และมีความคาดหวังในสิ่งที่ต้องการให้โรงเรียนเป็นเพื่อเป็นสิ่งยึดถือในการปฏิบัติงาน ก็จะส่งผลดีทำให้การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการทำงานร่วมกันประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับประวิง เนตรโพธิ์แก้ว (2542 : 112) ที่กล่าวว่า การยอมรับนับถือเป็นการจูงใจให้บุคคลทำงาน เช่น การยกย่องชมเชย การให้เกียรติ และให้กำลังใจในสิ่งที่ได้กระทำ ความดีงาม และเสนาะ ดิเสวี (2544 : 215-216) ได้กล่าวว่า หากองค์กรเห็นความสำคัญ ให้เกียรติต่อผู้ปฏิบัติงานก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกได้รับการยอมรับ จะเป็นสิ่งจูงใจให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้ปฏิบัติงานเองก็มีความพึงพอใจในงานที่ทำ ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามทฤษฎีสองปัจจัย (Two Factor Theory) ของฟร็ดเคอริคเฮอริคเบิร์ก (Frederick Herzberg) ที่กล่าวว่า ความรู้สึกที่ได้รับการยอมรับนับถือเป็นปัจจัยที่สร้างความพอใจในการทำงานของคน (เสนาะ ดิเสวี, 2544 : 215-216) นอกจากนี้พวงรัตน์ เกษรแพทย์ (2543 : 170) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์อันดีในการทำงานระหว่างสมาชิกจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน สอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตนะ (2542 : 123-124) ให้ทัศนะว่า สมาชิกจะมีบทบาทในการธำรงรักษากลุ่ม และจะเป็นการมุ่งให้เกิดความมีเอกภาพของกลุ่ม กระตุ้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในทางบวก และพัฒนาความสามารถของสมาชิกให้ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากอย่างไรก็ตามผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ได้ประโยชน์ของคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างเต็มศักยภาพโดยสนับสนุนให้คณะกรรมการ ได้มีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในภาพรวมทั้ง 12 ด้านมีส่วนร่วมในระดับมาก แต่ด้านการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบที่เห็นสมควร และการปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุน

คณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้ามาทำงานร่วมกับสถานศึกษาในด้านนี้ให้มากขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจและความสำคัญต่อทุกปัจจัยเพราะจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน และปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ฉะนั้นผู้บริหารควรเอาใจใส่ปัจจัยเหล่านี้ให้มาก เพราะเป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้

1.5 ควรนำผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจัง เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ปัจจัยด้านอื่นที่นอกเหนือจากปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยอื่นๆที่อาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามลักษณะของชุมชนนั้นๆ เช่น ชุมชนเมือง ชุมชนชนบท

2.4 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน